

Moliner Prada, Antoni. *Catalunya contra Napoleó. La Guerra del Francès (1808-1814)*. Pagès Editors, Lleida, 2007, 245pp

Per Josep Lluís Martín i Berbois (Universitat Autònoma de Barcelona)

La commemoració d'un esdeveniment històric, sigui quin sigui, acostuma a convertir-se en una excel·lent oportunitat perquè apareguin nous treballs sobre el període en qüestió, però també pot portar a la repetició de coneixements i, al mateix temps, una saturació del mercat editorial que pot ésser més perjudicial que no pas positiu perquè aquesta investigació arribi al lector en general.

El llibre del professor de la Universitat Autònoma de Barcelona Antoni Moliner Prada, reconegut investigador sobre aquest espai de temps, és una excel·lent síntesi del que va succeir al llarg d'aquests anys. Malgrat l'escurejament del text original, per qüestions editorials, el llibre no perd la frescor, la divulgació i la rigorositat històrica amb que està escrit.

Al llarg del text l'autor realitza un repàs global, sempre amè, de la situació que està vivint Catalunya; tot i que també realitza força referències sobre fets puntuals ocorreguts a distintes ciutats i comarques del país que ajuden a comprendre un xic més el que estava succeint. Per poder explicar molts d'aquests fets, Moliner es dirigeix directament a la font original i utilitza els textos, mapes i dibuixos originals de l'època, fet que ajudarà a comprendre millor la situació.

191

Entrant pròpiament al llibre, aquest s'inicia amb l'explicació dels esdeveniments ocorreguts a la població de Manresa. A través dels textos veiem com la població va mostrar-se contrària a la presència francesa des de ben aviat. Els diferents atropellaments morals i físics per part de les tropes franceses sobre la població i l'Església catalana va provocar l'aixecament popular posterior. La delicada situació va obligar a crear la Junta Suprema de Catalunya i de les juntes corregimentals, en part aparegudes per la pèrdua de poder i desaparició de les velles autoritats. Precisament la Junta Superior de Catalunya va ser l'encarregada d'atorgar els poders necessaris perquè les Juntes de Tarragona, Tortosa i Mataró tractessin amb el govern anglès a fi d'obtenir el seu ajut militar. No obstant, la Junta es trobarà amb seriosos inconvenients com la manca de representació del poble baix, els enfrontaments entre oficials, les dificultats amb l'allistament, el control de les partides de guerrilles i els desertors i els cobraments de tributs.

Tot seguit l'autor del text analitza el domini militar francès a Catalunya, per a Moliner les tropes franceses es van recolzar en tres punts principals sobre els quals es van desenvolupar els posteriors plans polítics: Barcelona capital i centre del Principat; Girona, ciutat estratègica per al domini de l'alta Catalunya, i Figueres amb el Castell de Sant Ferran, de vital importància per cobrir el flanc septentrional i salvaguardar les comunicacions amb França.

Un altre tema tractat en el llibre és el dels afrancesats. En aquest capítol l'autor explicarà l'actitud dels alts càrrecs francesos, l'aparició del terme "afrancesat", el paper contrari de l'Església contra els francesos, les conspiracions i els diversos esdeveniments succeïts a la ciutat comtal i la poca resistència vers els nouvinguts des de dins la ciutat. A continuació Moliner s'endinsa vers el tema, que coneix prou bé, de la conducció de la guerra i les principals accions militars que es dugueren a terme i del deficitari exèrcit espanyol. L'autor també realitza una descripció de les accions militars a Catalunya dividides en dos períodes (juny 1808-febrer 1809 i febrer 1809-juny 1811). Enllaçat amb l'aspecte militar, també es fa referència als nombrosos desertors, la formació dels sometents i dels miquelets, i del seu destacat paper durant la guerra tant a nivell positiu com per negatiu.

Per poder fer front a tots aquests enfrontaments calia una important entrada de finançament. Majoritàriament aquest era obtingut a través de la exagerada pressió fiscal sobre la població catalana i les generoses donacions del sector eclesiàstic i noble. El tema de la vida i la mort durant tot el conflicte bèl·lic també és tractat a partir dels abusos de les tropes franceses i espanyoles sobre la població, els problemes econòmics, les violacions, les nombroses baixes provocades per la pròpia guerra, la manca d'aliments, la devastadora epidèmia del 1809 i la posterior depressió dels anys 1811 i 1812. Finalment el llibre acaba amb una visió de la guerra des del punt de vista del nacionalisme espanyol i català. En el cas català des de l'òptica dels partits catalans i la seva manera d'enfocar i interpretar el conflicte segons els seus interessos polítics.

A tall de conclusió i com feia referència a l'inici d'aquest text, el professor Antoni Moliner ens apropa al període de la Guerra del Francès de manera divulgativa i rigorosa, fet que li permetrà arribar a un major nombre de gent; finalitat que hauria de pretendre tot historiador.